

Bil, båt, fly eller helikopter?

Praktiske øvelser må til når ferske turnusleger kurses i akuttmedisin. Slik skal de bli bedre på det som er «skummelt». Valg av ambulansetype er spesielt viktig ved en akuttsituasjon i Finnmark.

1) Brandstorp veileder Rut Sæther og Monika Kolskår Toppe som har fått en livløs baby i armene. 2) Britt Larsen Mehmi demonstrerer laryngstube for Kai Hansen Syverud og Karianne Svartorsæther. 3) Helene Fongen og Aleksandar Obradovic trener på bruk av pocketmaske på hverandre. Foto Lisbet T. Kongsvik

Det er allmennlege Drude Bratlien ved Kirkenes legesenter som har hånd om gruppen med turnusleger som skal både veiledes og kurses. Det er tre gruppeveiledninger med henne i halvåret, mens kurs i akuttmedisin arrangeres hvert halvår når ferske turnusleger i allmennpraksis er på plass i Øst-Finnmark. Årets første samling er samtidig begynnelsen på det sjette året i rekken for Bratlien. Gruppene består som oftest av åtte til ni turnusleger. Det betyr at nærmere 85 unge leger så langt har vært under hennes kyndige veiledning. – Den første samlingen er todelt. Den ene delen består av ren veiledning med fokus på legerolle og personlige erfaringer, mens den andre delen er et akuttkurs med praktiske øvelser, sier hun. Akuttkurset skal forberede legene på å jobbe legevakt.

Drude Bratlien har også stått på for turnuslegene ved sykehus gjennom et prøveprosjekt med gruppeveiledning på Kirkenes og Hammerfest sykehus. Sammen med andre ildsjeler, resulterte erfaringene fra dette prosjektet til at *Håndbok for gruppeveiledning på sykehus* så dagens lys i 2011. Håndboken ble ført i pennen av turnusveileder og akuttmedisiner Helen Brandstorp, på bestilling fra Helsedirektoratet.

Tverrfaglig trening viktig

Brandstorp har vært kursleder på akuttkursene som holdes i Troms og Finnmark. Kursene er et tilbud i alle fylker, men de er forskjellig lagt opp siden det er fylkeslegens kontor i det enkelte fylket som har det formelle ansvaret.

Helt siden Helen Brandstorp kom til Tana som ung lege i 1998, har hun engasjert seg i dette arbeidet. Som fersk lege fikk hun raskt ansvaret for både akuttmedisin, legevakt og sykestuen i kommunen. Hun forteller at

gode og kloke råd fra eldre kolleger gjorde henne tryggere.

– Som ung katastrofetenker erfarte jeg hvordan tverrfaglig trening av de lokale ressursene skapte trygghet og trivsel lokalt. Jeg har selv kjent på hvor skummelt det er å være legevakslege med ansvar. Den beste medisinen mot slik vaktangst har vært å «ta tyren ved hornene», det vil si å lage treningsopplegg for eget personell og etterhvert for andre kommuner. Dette er en god måte å kanalisere energien man ellers bruker på bekymring inn i noe mye mer konstruktiv, understreker hun.

Praksisnær læring

I Finnmark har de valgt en desentralisert modell med tre lange dagskurs for turnuslegene. – Vi ønsker at turnuslegene skal møte lokalt helsepersonell, både ambulanspersonell og allmennleger, for å lære så praksisnært som mulig. Der det er mulig er

turnuslegene selv denne rollen i øvelsene, sier Brandstorp.

Logistikken må fungere

Hun forteller at logistikk er et viktig tema i nord. Det å ta stilling til om bruk av ambulansebil, -båt, -fly eller -helikopter er det riktige i en akuttsituasjon, er en viktig del av jobben. Godt samarbeid med AMK-sentraene er derfor viktig. På akuttkursene legges det også vekt på ting som utstyrshåndtering, dokumentasjonsverktøy og bekledning.

På spørsmål om hun tror turnuslegene vil føle seg helt trygge etter akuttkurset, svarer Brandstorp at det er erfaringene man bygger opp over tid som gir trygghet, og ikke kurset alene.

– Vi oppmuntrer turnuslegene til å fortsette å trene på teamarbeid og praktiske håndgrep sammen med lokalt helsepersonell. Fra oss lærer de hvordan slikt lett kan gjøres lokalt, uten avanserte dukker og ekstrautstyr. De får kjenne på læringsverdien av bare noen få enkle øvelser, sier hun.

– Arbeidet med disse tingene handler for meg om å dele viktig lærdom med andre, forhåpentligvis til nytte for pasientene og for de som har jobben med å hjelpe. Som leger flest drives jeg nok av en nyttetenkning. Dessuten er det veldig givende å treffe unge, ansvarsfulle kolleger i turnus i Finnmark. Det er alltid møter som gjør inntrykk og håp. De fleste er svært gode til å sette ord på refleksjoner og prinsipiell tenkning. Jeg får ofte noen vekkere i samtale med dem, avslutter en engasjert Helen Brandstorp.

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no
Kommunikasjonsavdelingen

«Det er givende å treffe unge ansvarsfulle kolleger i turnus.»

vi derfor hele dagen på legesenteret eller helsesenteret. Med lange avstander og relativt mange akuttmedisinske hendelser i fylket, bør lokale krefter være godt forberedt. Det vil vi bidra til ved mye praktiske øvelser, og stor vekt på akuttmedisin som et felt der teamarbeid er viktig. Pasienten er også en viktig samarbeidspartner, derfor simulerer